

Tussen onder en boven. Productie en distributie van softdrugs in Noord-Nederland (2017). J. Snippe, R. Mennes, M. Sijstra en B. Bieleman (Intraval Onderzoek en Advies, Groningen-Rotterdam). Politiekunde 90

Doelstelling

Door meer inzicht in de productie- en distributiemarkt en de onderlinge samenhang kan zowel de wietteelt als de drugshandel beter worden bestreden en kan worden voorkomen dat deze zich verder uitbreiden en ondermijnende criminaliteit gaat voortduren en zich verder kan ontwikkelen.

Hoofdvraag

1. Welke partijen zijn betrokken bij de productie van softdrugs en hoe verhouden deze partijen zich tot elkaar?
2. Welke partijen zijn betrokken bij de distributie van softdrugs en hoe verhouden deze partijen zich tot elkaar?
3. In hoeverre is er sprake van verwevenheid tussen productie- en distributie?
4. Hoe kan de informatiepositie van de politie en de uitvoering van het politiewerk worden verbeterd?

Methoden van onderzoek

- literatuurstudie en documentenanalyse
- 10 interviews met sleutelpersonen, waaronder politie, korpsbeheerder, Belastingdienst, Openbaar Ministerie en RIEC
- analyse politieregistraties verdachten van hennepsteelt en –distributie en dossieranalyse, resulterend in:
- sociale netwerkanalyse
- 12 verdiepende interviews met opsporingsambtenaren en 7 interviews met lokale (ervarings)deskundigen
- gesprekken met bij de productie en/of distributie betrokken personen / verdachten

Samenvatting

Het onderzoek richt zich op de productie en distributie van softdrugs in de politie-eenheid Noord-Nederland (provincies Groningen, Friesland en Drenthe). Er is literatuur en documentatie bestudeerd, er zijn interviews gehouden met relevante ketenpartners en er is gesproken met personen die softdrugs produceren, erin handelen of de teelt faciliteren. Ook is informatie verkregen uit de politieregistraties en zijn processen-verbaal en documenten over opsporingsonderzoeken doorzocht. Op basis hiervan is daarnaast een sociale netwerkanalyse uitgevoerd.

In Noord-Nederland wordt in de 50 coffeeshops naar schatting jaarlijks maximaal 10 ton aan softdrugs verkocht met een omzet van bijna 90 miljoen euro. De distributieketen is erg divers met een nadrukkelijke rol voor de professionele tussenhandel, die in tijden van schaarste de aanvoer waarborgt. Niet alle geproduceerde hennep eindigt bij coffeeshops; een deel komt terecht bij (straat)dealers en een deel wordt naar het buitenland geëxporteerd.

Er blijken grofweg drie typen kwekers te kunnen worden onderscheiden: de (kleine) hobbykweker, de (middelgrote) professionele kweker en de (grote) commerciële kweker. De laatste categorie, de bulkkweker met meer dan 500 planten, krijgt bij de opsporing van dadergroepen de hoogste prioriteit. Grote kwekerijen worden vaak in bedrijfspanden of

loodsen op bedrijventerreinen aangetroffen. De organisatiegraad is doorgaans hoog en er lijkt sprake van verregaande specialisatie van het productieproces. Voor kleine en middelgrote kwekers geldt dit in mindere mate. De kleine kweker verzorgt en oogst zijn planten zelf of met hulp van vrienden (vaak ook kwekers), terwijl de middelgrote kweker de hulp inroept van een bredere groep vrienden en bekenden.

Voor de grootschalige teelt en verspreiding van hennep zijn vaak technische experts nodig, bijvoorbeeld voor de constructie van de inrichting van de kwekerij en het omleggen van elektriciteit, makelaars voor de huur van panden, financiële dienstverleners voor het witwassen van de criminele winsten en autoverhuurbedrijven voor de distributie van hennep.

Door de tussenhandel is de oorsprong van de softdrugs uiteindelijk niet meer goed te achterhalen, ook niet voor de eindgebruikers. De onderzoekers doen aanbevelingen om als politie de productie- en distributienetwerken beter in kaart te brengen.

Daarnaast is in de opsporing vooral nog veel winst te behalen bij het onderzoek naar de distributie van hennep. De onderzoekers hebben een stappenplan voor sociale netwerkanalyse opgesteld, waarmee zij een nauwkeurig netwerk van betrokkenen kunnen construeren. Om in de toekomst meer informatie uit politieregistraties te kunnen halen moeten de politiesystemen beter ingericht worden om dwarsverbanden bloot te leggen. Bovendien zou er meer gebruik kunnen worden gemaakt van de informatie die bij de ketenpartners beschikbaar is.